

historie-online.dk

(/)

[🏠 \(/ \)](#) > Natur og Landskab (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab>)> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Vadehavet og Helgoland

Vadehavet og Helgoland

*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 344*Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland)) **t**(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland)) **in**([https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-](https://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland&title=)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland&title=](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/vadehavet-og-helgoland&title=))**John Frederiksen****Vadehavet og Helgoland: natur- og kulturguide****Gads Forlag 2026. 344 sider Illustreret. Pris 350 kr.****Udk. 22. maj 2026**

Af Kresten Søe

UNESCO-Verdensarv

Vadehavsområdets 600 km lange kyststrækning og de omkring 30 øer er såvel fysisk som kulturelt forbundet med hinanden - uanset om man befinder sig i Ribe, Tøndermarsken, Groeningen, Bremen eller på øerne Texel, Borkum, Helgoland eller Fanø.

Området strækker sig i Danmark fra Blåvandshuk ned mod grænsen og videre langs den tyske Nordsøkyst forbi Elbens og Wesers udmundinger over grænsen til Holland og videre her langs kysten til øen Texel, der i 1100-tallet blev afsnøret fra fastlandet.

Derudover indbefatter vadehavsområdet også en perlerække af øer ud for kysten, som i den danske del af området omfatter Fanø, Mandø og Rømø, mens rækken sydpå forlænges af de tyske Nord- og Østfrisiske øer med blandt andet Sylt, Amrum og Föhr til øerne ud for de hollandske provinser Groeningen Fryslân og Noord-Holland, der også for en dels vedkommende hører til vadehavsområdet.

Vadehavet udgør på denne måde et stykke særegent natur med fx inddæmmede marsk, klitrækker, sumpe og lavvandede småsøer m.m., - der alt sammen er præget af tidevandet, som i en fast rytme døgnet rundt i en højde af op til 3,7 m. snart overskyller snart blotlægger havbunden op til øerne og de mange diger.

Vadehavsområdet er et enestående stykke natur, som i bogen tilmed omtales som Nordens Galapagos. Mens den danske del af Vadehavet allerede i 2010 blev udlagt som nationalpark, fik det samlede 600 km lange særegne kystområde i 2014 en unik status som UNESCO-Verdensarv.

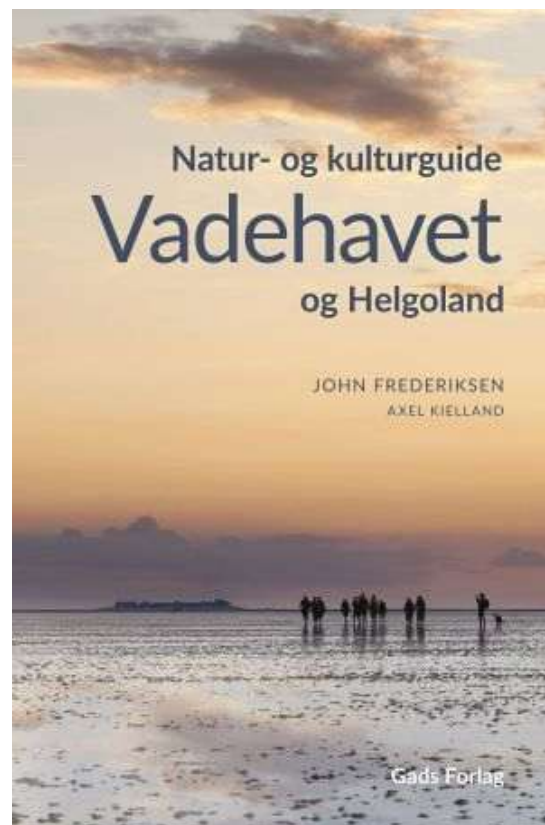
Et enestående natur- og kulturområde

Foruden at rumme en storslået rig fauna og flora med omkring 10.000 plante- og dyrearter rummer området en diversitet, der er i stand til producerer en biomasse, som danner grundlag for 150 fiskearter, mere end 10 mil. fugle og 50.000 sæler, hvorfra der alene på øen Helgoland tilføres 1000 unger i sæsonen. I bogens sidste kapitel bliver såvel plante som dyrelivet uddybet med en grundig illustreret beskrivelse.

Men ikke bare med hensyn til flora og fauna skiller Vadehavet sig ud. Det frugtbare område har også med sit udgangspunkt i søfart og handel dannet grobund for en rig historisk baseret kultur, der på tværs af de nuværende landegrænser ofte var frisisk præget i sprog, byggestil og samfundsopbygning. Hertil kommer yderligere fællestræk og normer som følge af et intenst samspil med havet som både ven og fjende. Det første i form af rigdom fra handel og dyrkning af den frugtbare marskjord. Det sidste i form af katastrofale større og eller mindre stormfloder, der med mellemrum gav tilbageslag og kostede tusinder af liv.

Lenin på opmagasinering

Bogen er opbygget som en guide med et overskueligt og brugervenligt layout, der også fungerer som en allround appetitvækker til det samlede internationale vadehavsområde og den spændende klippeø Helgoland.

Allround i ordets bedste forstand. Dels fordi bogen giver en fint samlet overblik over de mange historiske, kulturelle og faunamæssige sammenhænge. Dels fordi forfatteren formår at formidle emnet på en både spændende og alment vedkommende måde.

Som en lille kuriositet i bogens mange oplysninger kan her nævnes, at også Lenin endte med at få en - om end kortvarig - plads i vadehavsområdet ved Dollard på Emsmundingens hollandske side. Her illustrerer forfatteren, hvordan det frugtbare område godt nok var rigt, men også hvordan en oprørende ulige fordeling af rigdommene skabte grobund for kommunismen.

En grobund, der her op til vor tid førte til, at en 9 m høj Lenin statue efter Murens fald blev flyttet fra Østtyskland til Oldamt, hvor det kontroversielle røde koryfæ i nogle år skuede ud over marsken, inden statuen i 1997 blev opmagasineret - dog uden at den kommunistiske repræsentation i kommunalbestyrelsen forsvandt.

En særdeles brugbar kulturhistorisk funderet guide til Vadehavet

Hvert kystområde og ø får en grundig historisk og kulturhistorisk sammenhængende beskrivelse, og der er guide til seværdigheder og dyreliv på hver beboet ø eller i provinsområderne langs kysterne.

Bogens balance mellem tekst, billed- og kortmateriale er fin, ligesom jeg gerne indrømmer mig ret imponeret af, hvordan det trods bogens "rygsæksformat" er lykkedes at få selv de mindste af de mange smukke farvefotos i bogens bragt både visuelt og atmosfæremæssigt i samspil med bogens øvrige fremstilling.

Forfatteren har her klogelig fravalgt at medtage den traditionelle guides mange forslag til fx overnatning og spisning, men nøjes i stedet via blandt andet udvalgte internetlinks til fx oplevelser på fastlandet og øerne - Herunder fx gå-, vade- og cykelture i områdernes naturområder, seværdigheder og kulturhistorie.

Både som baggrundslæsning og decideret ad hoc guide til vadehavsområdet lever bogen på alle parametre. Dels på sin spændende historiske anskueliggørelse - og dels på dens atmosfæremættede righoldige billedside.

[Historie-online.dk, den 19. maj 2026]

SE RELATEREDE ARTIKLER

HAVET OG MENNESKET

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/natur-og-landskab/havet-og-mennesker>)

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/lokal-og-slaegtshistorie/noerre-vosborg-i-tid-og-rum-bd-1-og-2>)
(<https://www.historie-online.dk/boger/global-nedkylning>)